

Sygn. akt V KK 80/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 maja 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Henryk Gradzik (przewodniczący)

SSN Marian Buliński (sprawozdawca)

SSN Barbara Skoczowska

Protokolant Katarzyna Wępa

przy udziale prokuratora Prokuratury Krajowej Barbary Nowińskiej,

w sprawie **M. C.**

w przedmiocie wyroku łącznego

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie

w dniu 23 maja 2016 r.,

kasacji wniesionej przez obrońcę

od wyroku Sądu Okręgowego w G.

z dnia 3 lipca 2015 r., zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego w S.

z dnia 27 marca 2015 r.,

1. uchyla wyrok Sądu Okręgowego w G. w zaskarżonej części i sprawę przekazuje temu sądowi do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym;

2. zasądza od Skarbu Państwa 442,80 (czterysta czterdzieści dwa złote i osiemdziesiąt groszy), w tym 23% VAT na rzecz adwokata M. K. Kancelaria Adwokacka za sporządzenie i wniesienie kasacji jako obrońca skazanego M. C.

UZASADNIENIE

M. C. został skazany wyrokami:

- „1. Sądu Rejonowego z dnia 15 lutego 2000 r. w sprawie II K 14/00 za czyn popełniony w grudniu 1999 r. stanowiący przestępstwo z art. 284 § 1 k.k. na karę 3 miesięcy ograniczenia wolności;
 2. Sądu Rejonowego z dnia 12 kwietnia 2000 r. w sprawie II K 81/00 za czyn popełniony w dniu 1 stycznia 2000 r. stanowiący przestępstwo z art. 288 § 1 k.k. na karę 3 miesięcy ograniczenia wolności;
 3. Sądu Rejonowego z dnia 20 marca 2003 r. w sprawie II K 635/02 za czyny popełnione:
 - od września do października 1999 r. stanowiące przestępstwo z art. 46 ust. 1 d. ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii na karę roku i 3 miesięcy pozbawienia wolności
 - w nocy z 03/04 września 2002 r. stanowiące ciąg przestępstw z art. 279 § 1 k.k. na karę 1 roku pozbawienia wolności, po połączeniu na karę łączną jednego roku i ośmiu miesięcy pozbawienia wolności.
 4. Sądu Rejonowego z dnia 29 lipca 2004 r. w sprawie II K 846/03 za czyny popełnione:
 - w dniu 24 września 2003 r. stanowiące przestępstwo z art. 288 § 1 k.k. na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności
 - w nocy z 06/07 września 2003 r. stanowiące przestępstwo z art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 91 § 1 k.k. na karę roku pozbawienia wolności, po połączeniu na karę łączną jednego roku pozbawienia wolności.
 5. Sądu Rejonowego z dnia 3 października 2005 r. w sprawie VI K 297/04 za czyny popełnione
 - w nocy z 17 na 18 maja 2004 r. stanowiący przestępstwo z art. 279 § 1 k.k. na karę 2 lat pozbawienia wolności,
 - w nocy 17 na 18 maja 2004 r. stanowiący przestępstwo z art. 288 § 1 k.k. na karę roku pozbawienia wolności; po połączeniu na karę łączną 2 lat pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 5 lat.
- Postanowieniem z dnia 6 września 2010 w sprawie II Ko 1323/10 Sądu Rejonowego zarządzono wykonanie ww. kary pozbawienia wolności.

6. Sądu Rejonowego z dnia 11 stycznia 2006 r. w sprawie II K 526/04 za czyny popełnione

- w nocy z 24/25 lipca 2004 r. stanowiące przestępstwo z art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 91 § 1 k.k. na karę roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności,
- w nocy z 24/25 lipca 2004 r. stanowiące przestępstwo z art. 279 § 1 k.k. w zb. z art. 275 § 1 k.k. w zb. z art. 278 § 5 k.k. w zb. z art. 276 k.k. z art. 11 § 2 k.k. na karę roku pozbawienia wolności, po połączeniu na karę łączną roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności.

Wyrokiem łącznym z dnia 31maja 2007 r. w sprawie II K 48/07 Sąd Rejonowy połączył kary pozbawienia wolności w sprawach II K 846 /03 oraz 526/04 wymierzając karę łączną roku i 7 miesięcy pozbawienia wolności

7. Sądu Rejonowego z dnia 17 czerwca 2009 r. w sprawie XI K 197/09 za czyn popełniony w dniu 20 października 2008 r. stanowiący przestępstwo z art. 278 § 1 k.k. na karę 1 roku pozbawienia wolności;

8. Sądu Rejonowego z dnia 21 sierpnia 2009 r., w sprawie XI K 906/09 za czyn popełniony w dniu 22 kwietnia 2009 r. stanowiący przestępstwo z art. 238 k.k. na karę 7 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby lat 5, na podstawie art. 71 § 1 k.k. orzeczono karę grzywny w wymiarze 100 stawek dziennych po 10,00 zł każda stawka;

Postanowieniem z dnia 11.09 2011 r., sygn. akt IX Ko 3408/11 Sąd Rejonowy zarządził wykonanie warunkowo zawieszanej kary pozbawienia wolności.

9. Sądu Rejonowego z dnia 25 lutego 2010 r. w sprawie II K 34/10 za czyn popełniony w dniu 28 września 2009 r. stanowiący przestępstwo z art. 278 § 1 k.k. na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności, na podstawie art. 33 § 2 k.k. orzeczono karę grzywny w wymiarze 50 stawek dziennych po 10,00 zł każda stawka;

10. Sądu Rejonowego z dnia 25 lutego 2010 r. w sprawie II K 34/10 za czyn popełniony w dniu 12 marca 2010 r. stanowiący przestępstwo z art. 284 § 2 k.k. na karę 5 miesięcy pozbawienia wolności.

Wyrokiem z dnia 27.03 2015 r. w sprawie II K 199/15 Sąd Rejonowy orzekł:

I. Na podstawie art. 85 k.k., art. 87 k.k. połączył skazanemu M. C. karę:

- ograniczenia wolności w wymiarze 3 miesięcy orzeczoną wyrokiem Sądu Rejonowego z dnia 15 lutego 2000 r., w sprawie II K 14/00

- ograniczenia wolności w wymiarze 3 miesięcy orzeczoną wyrokiem Sądu Rejonowego z dnia 12 kwietnia 2000 r. w sprawie II K 81/00,
- pozbawienia wolności w wymiarze roku i 3 miesięcy orzeczoną wyrokiem Sądu Rejonowego z dnia 2003 r. w sprawie II K 635/02 za czyn popełniony w okresie od września do października 1999 r. i wymierzył karę łączną 1 roku i 3 miesięcy pozbawienia wolności.

II. Na podstawie art. 85 k.k. i art. 86 § 1 k.k. połączył skazanemu M. C. karę:

- pozbawienia wolności w wymiarze 6 miesięcy orzeczoną wyrokiem Sądu Rejonowego z dnia 29 lipca 2004 r. w sprawie II K 864/03 za czyn popełniony w dniu 24 września 2003 r.,
- pozbawienia wolności w wymiarze roku orzeczoną wyrokiem Sądu Rejonowego z dnia 29 lipca 2004 r. w sprawie II K 864/03 za czyn popełniony w nocy z 6 na 7 września 2003 r.
- pozbawienia wolności w wymiarze 2 lat orzeczoną wyrokiem Sądu Rejonowego z dnia 3 października 2005 r. w sprawie VI K 297/04 za czyn popełniony w nocy z 17 na 18 maja 2004 r.
- pozbawienia wolności w wymiarze roku orzeczoną wyrokiem Sądu Rejonowego z dnia 3 października 2005 r. w sprawie VI K 297/04 za czyn popełniony w nocy z 17 na 18 maja 2004 r.
- pozbawienia wolności w wymiarze roku i 6 miesięcy orzeczoną wyrokiem Sądu Rejonowego z dnia 11 stycznia 2006 r. w sprawie II K 526/04 za czyn popełniony w nocy z 24 na 25 lipca 2004 r. ,
- pozbawienia wolności w wymiarze roku orzeczoną wyrokiem Sądu Rejonowego z dnia 11 stycznia 2006 r. w sprawie II K 526/04 za czyn popełniony w nocy z 24 na 25 lipca 2004 r. i wymierzył mu karę łączną 4 lat pozbawienia wolności.

III. Na podstawie art. 85 k.k. i art. 86 § 1 k.k. połączył skazanemu M. C. karę:

- pozbawienia wolności w wymiarze roku orzeczoną wyrokiem Sądu Rejonowego z dnia 17 czerwca 2009 r. w sprawie XI K 197/09 za czyn popełniony w dniu 20 października 2008 r.
- pozbawienia wolności w wymiarze 7 miesięcy orzeczoną wyrokiem Sądu Rejonowego z dnia 21 sierpnia 2009 r. w sprawie XI K 906/09 za czyn popełniony

w dniu 22 kwietnia 2009 r. i wymierzył mu karę łączną roku i 3 miesięcy pozbawienia wolności.

IV. Na podstawie art. 572 k.p.k. postępowanie w przedmiocie wydania wyroku łącznego obejmującego skazania w sprawie II K 34/10 i II K 583/10 Sądu Rejonowego oraz skazanie za czyn popełniony w nocy z 3 na 4 września 2002 r. w sprawie II K 635/02 Sądu Rejonowego umorzył.

V. Na podstawie art. 577 k.p.k. na poczet wymierzonej w pkt I kary łącznej pozbawienia wolności zaliczył okres wykonanej w całości kary ograniczenia wolności w sprawie II K 14/00 Sądu Rejonowego i II K 81/00 Sądu Rejonowego i uznał, że kara pozbawienia wolności została wykonana w wymiarze 90 dni, a nadto okres odbywania kary w sprawie II K 635 /02 Sądu Rejonowego od dnia 29 lipca 2006 r. do dnia 29 lipca 2007 r. i uznał, że kara łączna pozbawienia wolności orzeczona w pkt I części rozstrzygającej wyroku została wykonana w całości.

VI. Na podstawie art. 577 k.p.k. na poczet wymierzonej w pkt II kary łącznej pozbawienia wolności zaliczył okres wykonanej w całości kary pozbawienia wolności w sprawie VI K 297/04 Sądu Rejonowego od dnia 15 stycznia 2013 r. do dnia 15 stycznia 2015 r. okres wykonanej kary pozbawienia wolności orzeczonej wyrokiem łącznym w sprawie II K 48/07 Sądu Rejonowego od dnia 7 września 2003 r. do dnia 7 września 2003 r. od dnia 25 lipca 2004 r. do dnia 26 lipca 2004 r. od dnia 17 września 2007 r. do dnia 28 września 2007 r.

VII. Zasądził od Skarbu Państwa na rzecz adw. A. N. kwotę 811,80 zł tytułem nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej skazanemu M. C., w tym 151,80 podatku VAT.

VIII. Na podstawie art. 624 § 1 k.p.k. zwolnił skazanego od obowiązku zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych.

Apelację od powyższego wyroku łącznego Sądu Rejonowego w S. złożył obrońca skazanego, zaskarżył powyższy wyrok w całości i wyrokowi zarzucił:

- obrazę prawa materialnego art. 82 k.k., polegającą na błędnym zaliczeniu przez sąd *a quo* na poczet wymienionej w pkt II zaskarżonego orzeczenia kary łącznej jedynie okresu faktycznego pozbawienia wolności skazanego w sprawach Sądu Rejonowego sygn. akt II K 864/03 i II K 526/04, w których skazania objęte zostały karą łączną, zamiast uznania tych kar za wykonane w całości, gdyż w chwili

wyrokovania pomyślnie upłynął okres próby i dalsze 6 miesięcy, w związku z warunkowym zwolnieniem skazanego z odbycia ww. kar objętych wyrokiem łącznym w sprawie II K 48/07 Sądu Rejonowego

- obrazę art. 607 e § 1 k.p.k. polegającą na połączeniu w pkt. III zaskarżonego wyroku karą łączą kary 1 roku pozbawienia wolności orzeczonej wyrokiem Sądu Rejonowego z dnia 17.06.2009 r. w sprawie XI K 197/09 w sytuacji, gdy kara ta nie podlegała wykonaniu z uwagi na wyrażoną ww. przepisem zasadę specjalności.

Wskazując na powyższe skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy sądowi I instancji do ponownego rozpoznania oraz zasądzenie na rzecz obrońcy kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej skazanemu z urzędu”.

Sąd Okręgowy w G. wyrokiem z dnia 3 lipca 2015 r. (IV Ka 306/15) zmienił I. zaskarżony wyrok w ten sposób, że:

1. uchylił pkt. III zaskarżonego wyroku i na podstawie art. 572 k.p.k. umorzył postępowanie w przedmiocie wydania wyroku łącznego w sprawie XI K 906/09 Sądu Rejonowego ,

2. na podst. art. 577 k.p.k. na poczet orzeczonej kary łącznej w pkt. II zaskarżonego wyroku zaliczył M. C. okres 1 (jednego) roku i 7 (siedmiu) miesięcy pozbawienia wolności odbytej w ramach kary łącznej orzeczonej wyrokiem Sądu Rejonowego w sprawie II K 48/07 obejmujący kary pozbawienia wolności orzeczone wyrokami tegoż Sądu w sprawach II K 864/03, II K 524/04

II. w pozostałej części zaskarżony wyrok utrzymał w mocy.

Kasację od tego wyroku złożył obrońca skazanego, zaskarżając go w części, tj. w zakresie orzeczenia zawartego w pkt. II części dyspozytywnej wyroku, zarzucając:

„– rażące naruszenie przepisów postępowania, które miało istotny wpływ na treść rozstrzygnięcia, tj. obrazę art. 570 k.p.k., poprzez niezbadania z urzędu rozstrzygnięć Sądu Rejonowego w S., nie będących przedmiotem zaskarżenia apelacji obrońcy oskarżonego, podczas gdy obowiązkiem Sądu wynikającym z normy art. 570 k.p.k., jest bowiem i tak przeprowadzenie postępowania w zakresie wszystkich skazań danej osoby będącej przedmiotem postępowania w przedmiocie

wydania wyroku łącznego, celem ustalenia czy popełnione przez nią przestępstwa pozostają w realnym zbiegu i przez to kary za nie orzeczone podlegają połączeniu, - rażące naruszenie przepisów postępowania, które miało istotny wpływ na treść rozstrzygnięcia, tj. obrazę art. 607e § 1 k.p.k., poprzez utrzymanie w mocy pkt. II wyroku Sądu Rejonowego w S. w zakresie orzeczenia kary łącznej, mimo braku warunków do połączenia wszystkich wskazanych kar, mianowicie połączeniu karą łączną kary 2 lat pozbawienia wolności orzeczonej wyrokiem Sądu Rejonowego z dnia 03 października 2005 r., w sprawie o sygn. akt VI K 297/04 oraz kary 1 roku pozbawienia wolności orzeczonej także wyrokiem Sądu Rejonowego z dnia 03 października 2005 r., w sprawie o sygn. akt VI K 297/04 w sytuacji, gdy kary te nie podlegały łączeniu z uwagi na wyrażoną w ww. przepisie zasadę specjalności”.

W oparciu o to skarżący wniósł o uchylenie wyroku w zaskarżonej części tj. pkt. II i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu.

W odpowiedzi na kasację prokurator Prokuratury Okręgowej wniósł o uwzględnienie kasacji.

Na rozprawie przed Sądem Najwyższym prokurator Prokuratury Krajowej wniósł o uwzględnienie kasacji i uchylenie zaskarżonego wyroku oraz przekazanie sprawy temuż Sądowi do ponownego rozpoznania.

W tej sytuacji Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Bezsporne jest, że zgodnie z art. 569 § 1 k.p.k. Sąd jest zobowiązany do sprawdzenia czy spełnione zostały warunki do orzeczenia kary łącznej w stosunku do osoby, którą prawomocnie skazano lub wobec której orzeczono karę łączną wyrokami innych sądów. Winien również sąd pamiętać, że zgodnie z art. 607e § 1 k.p.k. osoby przekazanej w wyniku europejskiego nakazu aresztowania nie można ścigać za przestępstwa inne niż te, które stanowiły podstawę przekazania ani wykonać orzeczonych wobec niej za te przestępstwa kar pozbawienia wolności albo innych środków polegających na pozbawieniu wolności.

Nie budzi wątpliwości i to, że postępowanie wobec osób przekazywanych w wyniku europejskiego nakazu aresztowania było znane sądowi odwoławczemu, gdyż w przedmiotowej sprawie po rozpatrzeniu zarzutu apelacji naruszenia przez sąd pierwszej instancji art. 607e § 1 k.p.k., zmienił zaskarżony wyrok w pkt. III.

Dlatego nie można dociec powodów tego, że sąd odwoławczy w pkt. II swego wyroku utrzymał w mocy zaskarżony wyrok w pozostałej części, nie zauważając, że pkt. II wyroku sąd pierwszej instancji połączył z karami orzeczonymi przez Sąd Rejonowy w wyroku z dnia 3.10.2005 r. (VI K 297/04), w której to sprawie został wydany europejski nakaz aresztowania, z karami orzeczonymi wyrokiem Sądu Rejonowego z dnia 29 lipca 2004 r. (II K 864/03) i karami orzeczonymi wyrokiem Sądu Rejonowego z dnia 11 stycznia 2006 r. (II K 526/04), w których nie został wydany europejski nakaz aresztowania. Z akt sprawy Sądu Rejonowego o sygn. akt II K 199/15 wynika, że M. C. był skazany 10 wyrokami co do których było przeprowadzone postępowanie w przedmiocie wydania wyroku łącznego. Bezsporne jest także to, że w czterech sprawach, a więc VI K 297/04 Sądu Rejonowego w K., XI K 906/09 Sądu Rejonowego w G. oraz II K 34/10 i II K 583/10 Sądu Rejonowego w S. zostały wydane europejskie nakazy aresztowania przez Sąd Okręgowy w G. – odpowiednio o sygn. II Kop 184/11 z dnia 16 lutego 2011 r., II Kop 50/13 z dnia 29 marca 2013 r. oraz II Kop 201/11 z dnia 29 grudnia 2011 r.

Skazany M. C. został zatrzymany na terenie Niemiec w dniu 18 lipca 2012 r. i przekazany na terytorium Polski.

Skazany M. C. nie zrzekł się zasady specjalności.

Artykuł 607e § 3 k.p.k. przewiduje odstępstwa od stosowania ww. zasady, lecz w przedmiotowej sprawie nie miały one zastosowania – przede wszystkim skazany M. C. nie zrzekł się korzystania z tej zasady – czy to przed przekazaniem czy to już po przekazaniu – art. 607e § 3 pkt 6 k.p.k., jak również nie uzyskano zgody organu sądowego państwa wykonania nakazu na wniosek Sądu właściwego do rozpoznania sprawy na wykonanie kar pozbawienia wolności za wszystkie przestępstwa popełnione przed przekazaniem – art. 607e § 3 pkt 8 k.p.k.

Okoliczności te w sposób istotny determinowały możliwości Sądu w przedmiocie orzekania wyroku łącznego, w tym że brak było podstaw do orzekania kary łącznej obejmującej kary pozbawienia wolności wymierzone za przestępstwa inne niż te, które stanowiły podstawy wydania w wyniku realizacji europejskiego nakazu aresztowania”.

Z tych powodów brak było podstaw do połączenia kar orzeczonych w wyrokach II K 864/03 i II K 526/04 Sądu Rejonowego w S. oraz w wyroku VI K 297/04 Sądu Rejonowego w K., bo tylko w tej ostatniej sprawie został wydany europejski nakaz aresztowania.

Mając to na uwadze Sąd Najwyższy orzekł, jak na wstępie.

kc